

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тачка 17. Устава Републике Србије према којој Република Србија уређује и обезбеђује друге односе од интереса за Републику Србију, у складу са Уставом и у одредби члана 141. став 2. Устава према којој се о Војсци Србије доноси закон.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлог за доношење овог закона је потреба усклађивања важећих решења са искуствима у практичној примени Закона о Војсци Србије и усаглашавања са променама у правном систему Републике Србије извршеним након ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС”, бр. 94/19), отклањање уочених правних празнина и непрецизности у појединим решењима које стварају тешкоће у тумачењу одредаба закона.

Предложеним изменама и допунама стварају се услови за обезбеђење повољнијег положаја професионалних припадника Војске Србије, посебно у делу који се односи на остваривање појединих накнада које су биле прописане главом XV – Здравствено осигурање Закона о Војсци Југославије. Такође се прецизирају одредбе које се односе на дисциплинску одговорност припадника Војске Србије као и поједина стања у служби.

Циљ који треба постићи доношењем овог закона је обезбеђивање ефикасног функционисања Војске Србије, уз истовремено стварање услова за побољшање положаја професионалних припадника Војске Србије.

Доношење овог закона је неопходно, јер предложена материјална решења представљају законодавну материју и не могу бити уређена и усклађена подзаконским актима за извршење Закона о Војсци Србије.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона врши се прецизирање у смислу да се у наведеним члановима речи „за официре и подофицире” замењују речима „за професионална војна лица”.

Чланом 2. Предлога закона прецизира се овлашћење за решавање стања у служби капетана прве класе.

Чланом 3. Предлога закона додаје се нови став 2. у члану 46. и истим се изузетно од става 1. овог члана прописује да се официр, односно подофицир који ради на пословима безбедносне и контраобавештајне заштите Министарства одбране и Војске Србије може превести из службе у којој се налази у другу службу или род по потреби службе, ако има стручну спрему за род односно службу у коју се преводи.

Чланом 4. Предлога закона врши се термилошко усклађивање.

Чланом 5. Предлога закона предлаже се измена члана 59. ст. 1. и 2. из разлога што у поступку селекције кадра за упућивање у мултинационалне операције, долази до проблема уколико лица која аплицирају на одређене дужности (критичне специјалности), за упућивање у конкретну мисију, не испуне услове прописане критеријумима у смислу чина, јер имају чин више у односу на чин за позицију предвиђену у одређеној мисији, па долази до проблема који се огледа у недостатку кадра за упућивање у мултинационалне операције.

Чланом 6. Предлога закона предлаже се допуна члана 72. закона узимајући у обзир актуелни проблем у вези са селекцијом и недостатком кадра Министарства одбране и Војске Србије одређених специјалности за ангажовање у мултинационалним операцијама. Допуном овог члана даје се могућност ангажовања истог лица у периоду до три године.

Чланом 7. Предлога закона предлаже се измена члана 82. закона а ради усклађивања са успостављеним системом вредновања формацијских места. Имајући у виду да се коефицијент плате професионалног војног лица утврђује у односу на формацијско место на које је лице постављено, док се вредност посла формацијског места официра и подофицира исказује кроз утврђену положајну групу, при чему се разврставање у положајне групе, између осталог, врши у зависности од сложености посла и одговорности у раду, указала се потреба за термилошким прецизирањем важеће норме.

Чланом 8. Предлога закона предлаже измена члана 83. став 2. који се односи на рад дужи од пуног радног времена када професионално војном лицу не припада увећана плата допуњен је у складу са животним ситуацијама које су се јављале у пракси и које су изазивале недоумице и различита тумачења.

Чланом 9. Предлога закона предлаже се измена члана 84. став 1. и предлаже се повећање важећег износа минулог рада са 0,4 % на 0,5%, као и увећање плате за рад ноћу са 26% на 28,6% вредности радног сата плате, за празнични рад са 110% на 121% вредности радног сата плате и за прековремени рад са 26% на 28,6% вредности радног сата плате, како би се извршило усклађивање висине предметних увећања плате са Законом о полицији („Сл. гласник РС“, бр. 6/16, 24/18 и 87/18), чиме би се на јединствен начин предвидела увећања плате у сектору безбедности.

Чланом 10. Предлога брише се члан 85. став 1 као сувишан будући да је чланом 84. став 2. предвиђено међусобно искључење остваривања права на увећану

плату за ноћни рад, празнични рад и прековремени рад у случају рада који проистиче из посебних услова службе из члана 83. овог закона.

Чланом 11. Предлога предвиђена је измена члана 91. све услед уочених проблема у поступку попуне специјалних јединица Војске Србије јавним конкурсом.

Чланом 12. Предлога прописује се да се после члана 93 додаје одељак *За Накнаде и помоћи у случају смрти, болести и рођења* и чл.93а -93ђ, јер су одредбе о накнади погребних трошкова, солидарној помоћи у случају смрти, рођења детета или дуже и теже болести сада разрађене Правилником о накнади путних и других трошкова и других примања у Војсци Србије („Сл. војни лист“, бр. 18/13, 32/15, 7/16, 19/16, 29/17, 28/19 и 38/20), док ће се предметне накнаде и помоћи, као и једнократна новчана помоћ, накнаде за школовање деце и финансијска помоћ, односно отпис дуга уредити новим подзаконским прописом на основу члана 93ђ. Одредбе Закона о Војсци Југославије преузете су у мери у којој смо сматрали да је неопходно да буду предмет законског регулисања, како се текст закона не би оптеретио материјалним решењима која могу бити предмет уређења подзаконског прописа. Чланом 93а уређено је право професионалног војног лица на накнаду погребних трошкова у случају смрти члана уже породице, као и право на накнаду погребних трошкова које има члан уже породице или лице које је сносило трошкове сахране у случају смрти професионалног војног лица. Такође, регулисана је могућност доделе солидарне помоћи професионалном војном лицу у случају његове дуже и теже болести, односно дуже и теже болести члана његове уже породице. Чланом 93б предвиђено је право на једнократну новчану помоћ члановима породице професионалног војног лица које за време службе или вршења дужности у вези са службом у Војсци Србије без своје кривице погине или умре, односно право на једнократну новчану помоћ професионалном војном лицу код кога је наступило оштећење његовог организма од најмање 20% за време службе или вршења дужности у вези са службом у Војсци Србије. Члан 93в регулише право деце професионалног војног лица погинулог или умрлог за време службе или вршења дужности у вези са службом у Војсци Србије, на накнаде у вези са школовањем, уколико не остварују ученичке или студенске стипендије, у складу са Законом. Чланом 93г став 1. прописано је право на једнократну новчану помоћ и право на накнаде у вези са школовањем за војника на служењу војног рока, лице у резервном саставу кад се налази на војној дужности у Војсци Србије, ученика и кадета војношколске установе и лице на другом стручном оспособљавању за офицере и подофицере, односно члановима њихове уже породице, под истим условима који важе за професионална војна лица. Такође, ст. 2. и 3. истог члана Закона о Војсци предвиђено је, под одређеним условима, право на накнаду погребних трошкова и право на накнаду стварних трошкова превоза посмртних остатака до места сахране лицу које је сносило те трошкове, у случају смрти војника на служењу војног рока, лица у резервном саставу код се налази на војној дужности у Војсци Србије, ученика и кадета војношколске установе и лица на другом стручном оспособљавању за офицере и подофицере. Одредбама члана 39. Правилника о решавању стамбених потреба у Министарству одбране и Војсци Србије („Службени војни лист“, бр. 32/19 и 32/20) уређена је, под одређеним условима, могућност доделе финансијске помоћи која је намењена за откуп стана

додељеног из стамбеног фонда Министарства одбране, односно отпис дуга за откуп стана додељеног из стамбеног фонда Министарства одбране. Сматрајући да би предметна материја требало бити уређена законом, чланом 93д предвиђена је могућност доделе једнократне финансијске помоћи за измирење обавезе према банци за отплату стамбеног кредита, као и могућност отписа дуга за отплату дела стамбеног кредита финансираног из буџета Републике Србије за дугорочно стамбено кредитирање професионалних војних лица односно за откуп стана додељеног из стамбеног фонда Министарства одбране, с обзиром да је последњих година доминантан начин решавања стамбеног питања професионалних припадника Војске Србије путем стамбеног кредита. Предметно право може се доделити супружнику или детету у случају смрти професионалног војног лица и запосленог у Министарству одбране чија смрт је последица службе, као изузетно и у случају тешке материјалне ситуације породице преминулог војног лица и запосленог у Министарству одбране чија смрт није последица службе у Војсци. Чланом 93ђ предвиђен је правни основ за доношење подзаконског прописа којим би се ближе уредили услови, начин остваривања и висина накнада и помоћи у случају смрти, болести и рођења. Новим подзаконским прописом, између осталог, уредио би се круг лица – чланови уже породице за сваку накнаду и помоћ посебно, поступак за доделу једнократне новчане помоћи, дефинисала би се служба у Војсци и вршење дужности у вези са службом у смислу остваривања права на једнократну новчану помоћ (члан 232. Закона о Војсци Југославије) и предвидео би се обухват накнада за школовање (пored месечне новчане накнаде, накнада за набавку књига и школског прибора, накнада за групну рекреативну наставу, односно екскурзију).

Чланом 13. Предлога закона предлаже се измена члана 98. Закона како би прековремени рад припадника Војске Србије био прецизније регулисан, а нормативно створили услови за регулисање и исплату остварених прековремених сати рада.

Чланом 14. Предлога закона врши се допуна члана 110. став 2. Закона из разлога што и поред предузетих мера за попуну и даље егзистира проблем попуне кадром у Министарству одбране и Војсци Србије. Овом допуном даје се могућност за продужење службе до четири године уколико потребе службе то захтевају.

Чланом 15. Предлога закона врши се измена члана 117. ради прецизирања да се престанак војне службе у одређеним случајевима (члан 110. став 1. тачка 5) и члан 112. став 3. тачка 5) овог закона) рачуна од дана извршности пресуде надлежног војног дисциплинског суда

Чланом 16. Предлога врши се измена члана 125. Закона о ВС и на општи начин дефинисане су све категорије које су предвиђене важећом одредбом наведеног члана, односно овим предлогом су обухваћени чланови породице свих професионалних припадника Војске Србије, било да су у служби, или су пензионисани, а посебно су издвојени само професионални припадници Војске Србије који су преминули, опет без разлике да ли су у служби или су пензионисани, а што по новом решењу обухвата све случајеве, без разлике, да ли су погинули или умрли од последица повреда или болести задобијених у вршењу службе у Војсци Србије. Такође, наведеним предлогом и даље је нормирана

категорија деце палих бораца. Новим ставом 2. дефинисани су чланови породице из става 1. овог члана.

Чланом 17. Предлога закона врши се измена у члану 134. Закона ради отклањања непрецизности у појединим решењима које стварају тешкоће у тумачењу одредаба закона.

Чланом 18. Предлога закона предлаже се измена члана 145. Закона ради дефинисања појма „Војне дисциплине“ и стварања правног основа за дисциплинско гоњење припадника Војске Србије који ван службе поступају на начин који је неспојив са дужностима припадника Војске Србије, а при томе се таквим поступањем несумњиво наноси штета угледу припадника Војске Србије.

Чланом 19. Предлога закона предлаже се измена члана 149. Закона ради прецизирања појединих дисциплинских преступа и брисања преступа за које се у пракси нису изрицале дисциплинске казне.

Чланом 20. Предлога закона у члану 159. Закона предлаже се нови став 4. ради прецизирања момента покретања поступка за расправљање дисциплинског преступа.

Чланом 21. Предлога закона дефинише се да ће се прописи за извршење овог закона донети у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона, као и да се до доношења прописа из става 1. овог члана примењују прописи који су важили до дана ступања на снагу овог закона, у делу у којем нису у супротности са овим законом.

Чланом 22. Предлога закона дефинише се да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ”, бр. 43/94, 28/96, 44/99, 74/99, 3/02 и 37/02 и „Службени лист СЦГ”, бр. 7/05 и 44/05) чл. 231. – 239.

Чланом 23. Предлога закона прописује се да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Реализацијом предлога закона потребно је обезбедити додатна средства у буџету за 2023. годину на разделу 19 – Министарство одбране, шифра извора финансирања 01 – Буџет, у оквиру програма „Операције и функционисање МО и ВС“, програмска активност „Администрација и управљање“ по контима економске класификације:

- 411 – Плате, додаци и накнаде запослених, у укупном износу од 241.675.052 динара и

- 412 – Социјални доприноси на терет послодавца, у укупном износу од 49.772.592 динара.

Средства за реализацију Нацрта закона за 2024. и 2025. годину, у оквиру програма „Операције и функционисање МО и ВС“, програмска активност „Администрација и управљање“ биће планирана у оквиру лимита утврђених за раздео Министарства одбране